

### [Finansministeren.]

betegne dette som en pengepolitisk stramning og kan ikke se andet, end at det er vildledende, når man taler om pengeudpumpning i øjeblikket.

Hvad angår udviklingen i resten af indeværende år og i løbet af 1951, gav jeg i min fremlæggelsestale forskellige oplysninger om nogle af de forskydninger på statsbudgettet, der påvirker likviditeten i samfundet som helhed. Jeg skal gerne gentage dem i dag og supplere dem med yderligere tal, der er af betydning i denne sammenhæng.

Jeg nævnte for det første i fremlæggelsestalen, at der i tiden fra 1. oktober i år til udgangen af 1951 kan forventes indfriet statslån til et samlet beløb på nærværd 400 mill. kr., samt at udbetalingerne af boligstøttelån kunne anslås til ligeledes at andrage omkring 400 mill. kr. I alt skulle der således på disse poster kunne blive tale om udbetalinger på ca. 800 mill. kr.

Udover disse udbetalinger vil der antageligt inden udgangen af 1951 blive disponeret over en væsentlig del af det beløb på 200 mill. kr., som er hensat af Marshallmidlerne til udlån til produktive formål indenfor erhvervene. Hvor stor en del af dette beløb der vil komme til anvendelse, er det ifølge sagens natur meget vanskeligt at udtale sig om i dag.

I min fremlæggelsestale anførte jeg endvidere, at de samlede indtægter i det kommende år på statens driftsbudget måtte antages at blive tilstrækkelige til både at dække driftsudgifterne og at finansiere statens egen anlægsvirksomhed samt statens tilskud til kommunale og private anlægsarbejder. Ved denne opgørelse var der set bort fra de ekstraordinære forsvarsudgifter samt regeringens forslag til nye forbrugsafgifter. Hvis man går ud fra, at der gennem udskrivning af værneskat og forsvarslånet — eller andre forholdsregler — tilvejebringes de fornødne midler til dækning af de nye forsvarsudgifter, skulle der kunne blive mulighed for et overskud i det omfang, rigsdagen går med til yderligere skatter. Efter regeringens forslag skal der opkræves i hvert fald omkring 300 mill. kr. i tiden indtil udgangen af næste år ved forhøjelser af forbrugsafgifterne.

Overfor de først omtalte udbetalinger på højst 1 000 mill. kr. skulle således for det første stå indbetaling på omkring 300 mill. kr. ved skatteforhøjelserne.

Hertil kommer så de kronebeløb, som indgår på Marshallkontoen, og som jeg i fremlæggelsestalen anslog til mellem 500 og 600 mill. kr. for tiden 1. oktober i år til

udgangen af 1951. Sammenholdt med de anførte 300 mill. kr. skulle der altså blive tale om indbetalinger på 800—900 mill. kr.

Herefter skulle nettoudbetalingen fra samtlige statens konti, forudsat at regeringens skatteforslag går igennem, anslås til mellem 100 og 200 mill. kr.

Som allerede påpeget, afhænger likviditeten i samfundet imidlertid ikke alene af statens ud- og indbetalinger, men også af ud- og indbetalinger direkte fra nationalbanken og herunder specielt af nationalbankens køb og salg af fremmed valuta. Efter de skøn, der i øjeblikket foreligger med hensyn til udsigterne for betalingsbalancen overfor udlandet i den kommende tid, må man regne med, at der kan blive tale om et ikke ubetydeligt nettovalutasalg udover Marshallhjælpen. Hvor stort et beløb der bliver tale om, skal jeg ikke kunne sige — det vil jo bl. a. i afgørende grad afhænge af de beslutninger, der træffes her på rigsdagen. Men selvom der meget hurtigt træffes forholdsregler, og selvom der træffes forholdsregler af vidtgående karakter, må man regne med, at vi i løbet af det tidsrum, jeg her taler om, vil blive nødsaget til fortsat at benytte os af den kreditmulighed, der er åbnet os gennem oprettelsen af den europæiske betalingsunion.

Sammenholder man denne bedømmelse af valutastillingen, som iøvrigt ligger helt på linie med det, der er udtalt herom fra mine kollegers side, med de tal, jeg lige nævnte for den statsfinansielle stilling, vil man se, at der nærmest er grund til at regne med en vis nedgang i likviditeten i den kommende tid. Hvor stærk tendensen til nedgang bliver, afhænger i høj grad af prisudviklingen i udlandet og vilkårene for udenrigshandelen iøvrigt.

Når de to ærede ordførere taler om, at der sker en pengeudpumpning, beror det på, at de ensidigt hæfter sig ved udviklingen på statens foliokonto. Jeg vil gerne spørge de ærede ordførere, om det er deres mening, at det skal være stillingen på statens folio i nationalbanken, der er afgørende for, hvordan penge- og kreditforholdene her i landet skal være?

Må det ikke være samfundets likviditet — kreditvilkårene på markedet og rentens højde —, der er det vigtigste, og udviklingen på disse områder, der skal være bestemmende for udviklingen på statens foliokonto?

Den ærede ordfører hr. Erik Eriksen var i sin tale i lørdags inde på den tankegang, at allerede lånetilsagnene i forbindelse med byggelånene var en form for pengeudpumpning, idet tilsagnene dannede grundlag